

Porteføljestyret for Velferd, kultur og samfunn

Referat	Møte 3/19
Dato	28.-29. november 2019
Sted	Forskningsrådet, møterom Hassel 2

Tilstede: Ingvild Almås, Norges handelshøyskole/Stockholms universitet, styreleder
Trine Bille, Copenhagen Business School CBS
Janne Paulsen Breimo, Nord universitet
Ragnar Bøe Elgsaas, LO
Dag Elgesem, Universitetet i Bergen
Anniken Hagelund, Universitetet i Oslo
Andreas Holtermann, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
Einar Lie, Universitetet i Oslo
Helle Sjøvaag, Universitetet i Stavanger
Olof Åslund, IFAU - Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (ledet møtet under sak 16,17, 18, 19 og deler av sak 20 og 22)

Forfall: Ellen Inga Turi, Samisk høgskole, Kautokeino

Observatører: Tone Westlie, Arbeids- og sosialdepartementet

Tilstede fra Forskningsrådet:

Jesper W. Simonsen (sak 23)
Yngvill Tømmerberg
Solbjørg Rauset
Tor Lunde Larsen
Gunnlaug Daugstad (sak 20/19, og deler av dag 2)
Mette N. Smith (sak 20/19)
Øydis Hagen (sak 24/19)
Kristin Andersen (sak 23-25/19)
Siv Øverås (dag 2)

Sak PSVELKUSAM 16/19 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak PSVELKUSAM 17/19 Referat fra styremøte 2/19, 15. oktober 2019

Administrasjonen mottok ingen merknader til referatet innen fristen 30.10.2019.

Vedtak: *Referatet tas til etterretning.*

Sak PSVELKUSAM 18/19 Spørsmål om habilitet

Porteføljestyrets medlemmer hadde før møtet meldt inn inhabilitet for alle søknader som skulle behandles under sakene 19/19, 20/19, 21/19, 22/19 og 25/19. Det ble ikke meldt inn nye forhold som berørte habilitet på møtet. Styret sluttet seg til administrasjonens vurderinger av habilitet, jf. saksframlegget.

Vedtak: *Det er inhabilitet blant styremedlemmene under sakene 19/19, 20/19, 21/19, 22/19 og 25/19:*

Ingvild Almås:

Prosjektnr. 300185, 300736, 300891, 300917, 301105, 302145, 302510, 302569, 302661, 303106, 303461, 303616, 303641

Janne Paulsen Breimo:

Prosjektnr. 300762, 301794, 301863, 302092, 302345, 302999

Dag Elgesem:

Prosjektnr. 300896, 300926, 300936, 301143, 301687, 302042, 302145, 302183, 302318, 302358, 302689, 303096, 303106, 303197, 303273, 303280, 303529, 303540

Anniken Hagelund:

Prosjektnr. 300471, 300668, 300870, 300902, 300917, 300995, 301010, 301025, 301101, 301280, 301296, 301699, 301883, 301890, 302059, 302159, 302528, 302955, 303106, 303219, 303263, 303461

Andreas Holtermann:

Prosjektnr. 303672, 302489, 300631

Einar Lie:

Prosjektnr. 301532, 301704, 300686, 300992, 301156, 301964, 302392, 302569, 301189, 300725, 301734

Helle Sjøvaag:

Prosjektnr. 301143, 302002

Olof Åslund:

Prosjektnr. 301988

Sak PSVELKUSAM 19/19

Om søknadsbehandling av forskerprosjekter og vedtak om en *bloc*-avslag

1. Om søknadsbehandlingen

Administrasjonen redegjorde for søknadsmassen og søknadsbehandlingprosessen for forskerprosjekter mottatt til søknadsfristen 10.4.2019. Porteføljestyret skulle behandle søknader om forskerprosjekter til tre utlysninger (VAM, KULMEDIA, SAMKUL) og fatte vedtak om bevilgning, ventelister og avslag.

Porteføljestyret vedtok i møte 2/19, sak 10/19, en søknadsbehandlingsprosedyre som innebar en inndeling av søknadene i fire grupper:

- **Gruppe 1:** Administrasjonen skiller ut alle søknader med karakter 6 og 7 fra panelene og med høyeste karakter i relevans (karakter 6-7), som innstilles en bloc til bevilgning. Størrelsen på denne gruppen kan ikke overstige 60 % av utlyst beløp for VAM, og 50% av SAMKUL og KULMEDIA's utlyste beløp. Hvis en eller flere gruppe(r) overstiger disse angitte prosentandelene, vil alle søknadene i den eller de gruppen(e) det gjelder bli fremlagt som forslag til innvilgning i porteføljestyret, altså som del av gruppe
- **Gruppe 2:** Alternative innstillingspakker med høyt vurderte søknader fra ekspertpanelet (minimum karakter 5) og meget god relevansvurdering (minimum 5 eller mer), og med begrunnelse i porteføljevurderinger.

- **Gruppe 3:** Prosjektsøknader med samlet karakter 5, 6 eller 7 fra ekspertpanelet med karakter 4 eller lavere i relevans, innstilles til avslag.
- **Gruppe 4:** Søknader til VAM, SAMKUL og KULMEDIA med samlet karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet, avslås en bloc.

Utvidet økonomisk ramme: Porteføljestyret hadde mulighet til å gjøre endringer i den økonomiske rammen for tildeling innenfor det enkelte budsjettformålet, enten ved ikke å bevilge hele den utlyste rammen eller tildele inntil 25 % utover utlysningens økonomiske ramme, dersom kvalitet og relevans på søknadene tilsa det, og at det fortsatt ville være tilstrekkelig med midler til kommende utlysninger. Porteføljestyret ønsket å ha fleksibilitet til å gå utover rammen med inntil 25 %, såfremt det ikke ville få store konsekvenser for økonomiske rammer i kommende utlysning for det enkelte budsjettformål.

Søknadene til de tre utlysningene ble behandlet hver for seg, bortsett fra vedtak om *en bloc*-avslag som ikke medførte vurderinger fra styret.

2. Gruppe 4: En bloc-vedtak om avslag

Vedtaket i møte 2/19, sak 10/19, innebar at alle søknader med samlet karakter 4 eller lavere fra ekspertpaneler avslå *en bloc* (gruppe 4). Dette utgjorde totalt 77 søknader (VAM 45 søknader, SAMKUL 18 søknader og KULMEDIA 14 søknader).

En bloc-vedtaket om avslag ble behandlet samlet for VAM, KULMEDIA og SAMKUL, siden vedtaket for gruppe 4 ikke medførte en vurdering fra styrets side.

Inhabilitet: Siden prosedyrevedtaket ble fattet før styremedlemmene hadde mottatt informasjon om søknadene eller sett vurderingene, var det ingen inhabilitet i styret for dette vedtaket.

Vedtak:

1. Porteføljestyret vedtar at det innenfor hvert budsjettformål kan fordeles inntil 25% mer enn den økonomiske rammen for utlysningen.

2. Porteføljestyret vedtar at søknader til VAM, SAMKUL og KULMEDIA med samlet karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet, avslås en bloc

Sak PSVELKUSAM 20/19

Søknadsbehandling av forskerprosjekter VAM

VAM lyste ut 250 mill. kroner, til samtlige temaområder i programplanen. Det kom inn 124 søknader til en samlet sum av 883 mill. kroner. 79 søknader var støtteverdige, dvs. at de hadde fått karakter 5-7 fra fagpanelene. Søknadene ble behandlet i henhold til vedtaksgruppene som ble besluttet i sak 10/19. Under sak 19/19 vedtok styret å utvide den økonomiske rammen for tildelinger med inntil 25 prosent.

Porteføljestyret bevilget midler til 26 søknader til en samlet kostnad av 297,5 mill. kr. De innvilgede prosjektene hadde høy kvalitet og relevans og ivaretok utlysningens føringer om tverrfaglighet og komparative studier. De dekket bredden av programplanen på en god

måte, inkludert områder som har vært mangelfullt dekket i VAM-porteføljen, og imøtekom føringer fra finansierende departementer.

Inhabilitet:

På grunn av inhabilitet i et stort antall søknader med karakter 5-7 fra fagpanelet, deltok ikke Hagelund i søknadsbehandlingen i VAM. Almås og Elgesem deltok ikke i behandlingen av gruppe 2, alternativ 1. I behandlingen av gruppe 2, alt. 2 så deltok ikke Almås, Åslund og Breimo i behandlingen av søknader de var inhabile på og/eller de søknadene som disse sto i direkte konkurranseforhold til.

Vedtak: *Porteføljestyret bevilget midler til 26 søknader.*

Sak PSVELKUSAM 21/19

Søknadsbehandling av forskerprosjekter KULMEDIA

Det forelå 25 søknader til behandling, med samlet søknadssum på 267 mill. kroner. 11 søknader hadde en samlet karakter på 5 eller høyere fra ekspertpanelene. Det kunne innvilges 4 prosjekter innenfor den utlyste økonomiske rammen. Porteføljestyret ønsket ikke å tildele 25 % utover rammen, siden det ville bety en større reduksjon av den økonomiske rammen for neste års utlysning.

Porteføljestyret bevilget midler til 4 prosjekter til en samlet kostnad av ca. 39 mill. kroner. I søknadsbehandlingen foretok styret en helhetsvurdering, der høy kvalitet, relevans og porteføljehensyn var styrende. Det ble lagt vekt på å få dekket aktuelle tematikker i programmet gjennom en variert portefølje av prosjekter. De innvilgede prosjektene dekker både kultur- og mediefeltet, gir god dekning av temaområder, og særlig områder som i liten grad har blitt dekket i programmet. Det er én kvinnelig prosjektleder blant de fire søknadene, og det gjenspeiler søknadsmassen (28% kvinner).

Inhabilitet: Helle Sjøvaag forlot møtet under behandlingen av hele sak 21/19 pga. konkurranseinhabilitet. Dag Elgesem forlot møtet under behandlingen av søknadene i gruppe 2B pga. konkurranseinhabilitet.

Vedtak: *Porteføljestyret bevilget midler til 4 søknader.*

Sak PSVELKUSAM 22/19

Søknadsbehandling av forskerprosjekter SAMKUL

På bakgrunn av tidligere vedtatt handlingsplan hadde SAMKUL utlyst 54 mill. kr til forskning på programplanens temaområde 2, Teknologi og materielle omgivelser. 55 søknader var til behandling, med samlet søknadssum på 600 mill. kroner. 37 søknader hadde en samlet karakter på 5 eller høyere fra ekspertpanelene. Det kunne innvilges fem prosjekter innenfor den utlyste økonomiske rammen. Porteføljestyret ønsket muligheten av å gå ut over rammen, med inntil 25 prosent, noe som ville kunne gi seks innvilgede prosjekter.

Porteføljestyret bevilget midler til 6 søknader til en samlet kostnad av 63,5 mill. kroner. Styret foretok en helhetsvurdering av faglig kvalitet og relevans og tematisk spredning og dekning. Det er et stort flertall av kvinnelige prosjektledere blant de seks innvilgede – fem mot en. Dette gjenspeiler i noen grad søknadsmassen, hvor det også var en

klar overvekt av kvinnelige prosjektledere, ikke minst blant de beste søknadene (63 %).

Inhabilitet:

Elgesem deltok ikke behandlingen av søknader i gruppe 3. Almås, Breimo, Elgesem og Lie deltok ikke i behandlingen av søknader i gruppe 2 B. Elgesem deltok ikke i behandlingen av gruppe 2 bolk A, trinn 1. Lie deltok ikke i den avsluttende behandlingen av gruppe 2 bolk A.

Vedtak:

Porteføljestyret bevilget midler til 6 søknader.

Sak PSVELKUSAM 23/19

Revidering av Forskningsrådets hovedstrategi

Forskningsrådets styre besluttet i februar 2019 å revidere Forskningsrådets hovedstrategi. Et førsteutkast til revidert strategi skal behandles av Forskningsrådets styre 6.12.2019. Områdedirektør Jesper Werdelin Simonsen presenterte strategiens målstruktur og de viktigste trendene som utgjør strategiens kontekst. Strategien vil også svare på de endringer som er gjort i Regjeringens reviderte Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, som nå har et tydeligere skille mellom overordnede mål og strategiske områder. Strategien skal være kortfattet og kommunisere klart at den er en strategi for Forskningsrådet og ikke forsknings-Norge.

Styret diskuterte presentasjonen og kommenterte strategiarbeidet. Stikkord fra diskusjonen:

- Strategiens suksesskriterier.
- Det er behov for operasjonalisering av målene.
- Hvordan definerer strategien grensesprengende forskning?
- Hvorfor er digitalisering et eget område når det gjennomsyrer alle målene?
- Viktig å bringe sentrale prioriteringer fra programplanene inn i strategiarbeidet – jf. også porteføljeplanarbeidet.
- Arbeidet med strategien og med porteføljeplanene burde ha vært synkronisert, for bedre å forankre strategiens mål o.a. på det mer operative nivået.
- Hva med risikovillighet?
- Skille mellom anvendt og anvendbar forskning

Førsteutkast til strategien blir behandlet av Styret 6.12.19, og høringsutkast vil foreligge i midten av januar. Dette vil bli sendt til porteføljestyret for innspill.

Vedtak:

Porteføljestyrets leder formidler porteføljestyrets synspunkter på et kommende strategiutkast til Forskningsrådets styre på møtet mellom porteføljestyrelederne og styret 12.02.2020.

Sak PSVELKUSAM 24/19

Investeringsplan og utlysninger 2020

Saken ble fremmet for å fullføre arbeidet med investeringsplanen, jf. sak 12/19, møte 2/19, som skal konkretisere gjennomføring av utlysninger og andre tiltak i 2020. Det ble informert om at planen må ta utgangspunkt i nåværende programplaner, handlingsplaner (gjelder SAMKUL og HELSEVEL), den samlede porteføljen og tildelingsbrev fra finansierende departementer.

Administrasjonen presenterte kort investeringsplanens tredelte struktur, som omfatter nasjonale tiltak (primært utlysninger), internasjonalt samarbeid og andre tiltak. Hovedinnholdet ble gjengitt, og porteføljestyret ble spesielt oppfordret til å gi innspill på innretningen av de nasjonale utlysningene for 2020 for VAM, SAMKUL, KULMEDIA og HELSEVEL, herunder tematiske og andre prioriteringer. Det ble understreket at prioriteringene skal være tydelige for søker og kunne brukes i administrasjonens og porteføljestyrets arbeid. Utlysningene må i det videre arbeidet tilpasses Forskningsrådets felles utlysningssmal (under utarbeidelse), samt eventuelle nye føringer og tildelinger fra finansierende departementer.

Porteføljestyret diskuterte utkastet til investeringsplan og ga innspill til de foreslåtte prioriteringene i utlysningene for 2020. Oppdaterte utkast til utlysninger sendes på sirkulasjon til porteføljestyret i løpet av desember.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til investeringsplanen for 2020, med de kommentarer som kom fram i møtet. Administrasjonen tar styrets innspill og kommentarer med i arbeidet med utlysningene for 2020.*

Sak PSVELKUSAM 25/19

Søknadsbehandling av samarbeidsprosjekter ved utvalgte profesjonsutdanninger; HELSEVEL

HELSEVEL lyste ut 50 mill. kroner til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter (KSP), med søknadsfrist 10. april 2019. Det kom inn 12 søknader, med en samlet søknadssum på 128 mill. kroner. To søknader hadde gjennomsnittskarakter 5 eller høyere, og begge var vurdert til å ha høy relevans.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtok å bevilge midler til 2 søknader.*

Sak PSVELKUSAM 26/19

Porteføljeplan

Porteføljestyret skal innen mai 2020 ferdigstille forslag til porteføljeplan for VELKUSAM. De overordnede målene og hovedmålene i planen er gitt i strategier og styrende dokumenter fra Regjering og Forskningsrådets styre. Ut fra de overordnede målene hadde administrasjonen laget et forslag til hoved- og delmål som porteføljen skal styres mot, samt angitt en overordnet tematikk.

Styret diskuterte mål og temaområder for porteføljen, og hadde flere spørsmål og kommentarer:

- Forholdet mellom porteføljen som helhet og de enkelte budsjettformålene, herunder statusen til gjeldende programplaner. Styret mente at det er viktig å dra med sentrale prioriteringer o.a. fra programplanene inn i porteføljeplanen
- Det ble også spurt om hva som inngår i den samlede porteføljen, altså den forskningsinnsatsen som finansieres av andre porteføljestyre – hvordan skal planen (kunne) reflektere dette?
- Det er viktig at de ulike målene og prioriteringene er på samme nivå. De skal være strategiske og overordnede, samtidig som de

må være så vidt konkrete at de gir retning og styrefart til styret og administrasjonen. Planen må koble samfunnsutfordringer til prioriterte kunnskapsområder.

Før neste styremøte 2.3.2020 utarbeider administrasjonen et forslag til porteføljeplan. Et grovutkast sendes styret for innspill tidlig i februar. Administrasjonen vil i arbeidet kunne rådføre seg med enkeltstyremedlemmer underveis.

Vedtak: *Administrasjonen tar porteføljestyrets innspill og kommentarer med i det videre arbeidet med utkast til porteføljeplan.*

Sak PSVELKUSAM 27/19 Møter fremover

Vedtak: *Porteføljestyret fastsatte følgende møtedatoer i 2020, i tillegg til møtene 2. mars 2020 og 11. mai 2020:*

- 8. september 2020
- 2. og 3. desember 2020

Sak PSVELKUSAM 28/19 Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.

Sak PSVELKUSAM 29/19 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen ble godkjent.*